

II. osnovna škola Čakovec

Povijest

HOLOKAUST I STRADANJE ŽIDOVA OPISANI U ROMANIMA I
FILMOVIMA

Referat

Učitelj:

Snježana Odak-Hrkač, prof.

Učenik:

Barbara Jarni, 8.b

Čakovec, 30.03.2013.

Uvod

Holokaust je masovno ubojstvo milijuna Židova tijekom Drugog svjetskog rata. Njemačka nacistička vojska na čelu s Adolfom Hitlerom pomoću saveznika, želi istrijebiti Europske Židove. Hitler koji je bio opsjednut rasističkim i antisemitskim idejama Židove je smatrao nižom rasom. Njegovi planovi bile su okrutne mjere genocida prema Židovima koje je „trebalo“ potpuno isključiti iz društva. Rješenje planova bilo je uhićenje i deportacija milijuna Židova u logore gdje su umirali u plinskim komorama ili kao robovi radeći za Njemačke ratne industrijske potrebe. Prateći povijest po svjedočanstvima ljudi koji su preživjeli holokaust svjedočili su o tim tragedijama. Tako je danas, a i nekada, nastalo mnogo knjiga i filmova na tu temu. Neke od tih knjiga su „Dnevnik Anne Frank, Mila 18, Downfall, Sarin ključ, Šindlerova lista, Dječak u prugastoj pidžami...“ Poboljšanjem tehnike snimili su se i filmovi. ¹Dječak u prugastoj pidžami je snažna i emotivna ratna drama koja Drugi svjetski rat i nacističke horore promatra kroz perspektivu osmogodišnjeg dječaka.

¹autor nepoznat. Dječak u prugastoj pidžami: The boy in striped pajamas. 2008.
<http://mojtv.hr/film/8437/djecak-u-prugastoj-pidzami.aspx>.(29.03.2013.)

Razrada teme

Film „Dječak u prugastoj pidžami“

Dječak u prugastoj pidžami redatelja Marka Hermana potresna je priča o strahotama holokausta i ratnom vihoru koji je zahvatio sve, pa i one najmlađe. Ispričana je kroz nevine oči osmogodišnjeg sina nacističkog oficira, priča prati zabranjeno prijateljstvo dvojice dječaka koji se nalaze na suprotnim stranama električne ograde.

U Berlinu 1940. godine osmogodišnji dječak Bruno vraća se iz igre sa svojim prijateljima da bi zatekao dom sav u pripremama. Njegov otac Ralph nacistički oficir upravo je dobio promaknuće i premještaj izvan Berlina u predgrađe, a njegova majka priprema zabavu. Bruno ne vidi neko veselje jer se mora preseliti i napustiti prijatelje i školu. Njegov se strah uskoro opravlja nakon što se useli u novu izoliranu kuću. Ubrzo mu postaje dosadno jer u okolini nema niti jednog djeteta s kojim bi se mogao igrati, a majka mu zabranjuje istraživati prostor oko kuće. Njegova starija sestra Gretel više ne želi razgovarati s njime jer je suviše zauzeta pospremanjem lutaka i razgovorima s očevim podređenikom, zgodnim, mladim, poručnikom Kotlerom. Od prvog dana Bruno pokazuje zainteresiranost o „farmi“ čiji stanovnici svi nose prugaste pidžame koja je nekoliko kilometara udaljena od njihove kuće te se vidi iz njegove sobe. Kad god svoje roditelje upita nešto vezano za „farmu“, oni mu odgovaraju da ga se to ne tiče i da se ni pod koju cijenu ne približava tom području. Bruno nije svjestan da je ta „farma“ zapravo koncentracijski logor. Niti njegova majka toga nije svjesna ona je uvjereni da je to već neki radni logor, jer se njezin suprug zakleo da neće otkriti pravu namjenu tog kampa, tvornice smrti osmišljene u sklopu „Konačnog rješenja“. Unatoč zabrani Bruno ipak odlazi kroz vrt kuće u šumu u potrazi za novim prijateljima. Na drugoj strani nailazi na osmogodišnjeg dječaka Shmuela koji se nalazi u logoru. Nakon razgovora sa dječakom Shmuelom, Bruno odlazi kući i ne vraća se nekoliko dana. Shmuel se zapita gdje je Bruno jer je obećao da će se vratiti. Privatni učitelj kojeg imaju Bruno i Gretel učio ih je o Židovima kako ih se treba kloniti jer su nepristojni, neobrazovani, buntovni, nepoželjni, jednom rječju neprijatelji. Nakon par dana Bruno ipak odlazi do Shmuela koji ga je svo vrijeme nestrpljivo čekao i donosi mu krišku kolača. Vrijeme je prolazilo i oni su postajali sve prisniji prijatelji.

Nekoliko mjeseci kasnije Bruni i Gretel umire baka, a majka im saznaće za koncentracijski logor nedaleko od njihove kuće i odmah zahtjeva da se presele. Bruni se ta ideja nije svidjela jer je konačno pronašao pravog prijatelja, a Gretel pristaje jer je njezin otac zahtjevao da se njegov podređenik, mladi poručnik premjesti i radi za nekog drugog. Čim je Bruno saznao za ponovnu selidbu odmah se tužan uputio Shmuelu. Kod ograde ga još tužniji dočeka Shmuel koji Bruni govori da nemože pronaći oca. Prije nego što se odseli Bruno želi pokušati pomoći Shmuelu pronaći oca. Na dan selidbe prijepodne Bruno se izvlači iz kuće kako bi pomogao Shmuelu. Odlazi do ograde iskopa rupu i obuće „prugastu pidžamu“ koju mu je Shmuel donio. Bruno i Shmuel pretražuju svaki logor zasebno nebi li pronašli Smuelovog oca. Odjednom začuju sirene i svi krenu u plinske komore pa i oni, misleći da će se trebati samo istuširati. U tom trenutku Brunina majka i Gretel su spremne za put, ali nemogu pronaći Brunu. Započne padati kiša, a Gretel i majka pronalaze otvoren prozor u kućici na vrtu. Majka odmah otrči do oca i obavjesti ga da je Bruno nestao. Vojnici, otac, majka, Gretel i dadilja krenu prema logoru za koji su znali da se Bruno vjerojatno tamo nalazi.

Vojnici koji su nadzirali logor pripremali su se za ubojstvo Židova u plinskim komorama u kojima su bili Bruno i Shmuel. Bilo je prekasno kada su došli do logora majka nije prestala plakati, a otac se krivio za ubojstvo sina koji je bio maleno i nevino dijete.

Roman „Sarin ključ“

Sarin ključ roman je Tatiane de Rosnay koji kombinira dvije paralelne priče, svaku u različitim datumima i vremenima. Pariz, srpanj 1942. godina. Roman počinje usred noći uhićenjem desetogodišnje djevojčice Sare koja je uhićena tijekom Vel'd'Hiv Roundupa i ostatka njezine obitelji, osim njenog mlađeg brata Michela. Razmišljajući o svom bratu mislila je da će se vratiti po njega pa ga je zaključala u svoj skriveni ormari kako ga nitko nebi pronašao. Uzela je ključ sa sobom i snažno ga pritiskivala svo vrijeme.

Priča zatim prosljeđuje na 2002. godinu s novinarkom, Juliom Jarmond, suprugom i majkom. Julia Jarmond, američka novinarka u Parizu, istražuje deportaciju Židova iz Pariza 1942. Njezina priča je isprepletena s nesretnom sudbinom djevojčice Sare koja je nekada živjela u stanu gdje se Julia namjerava preseliti sa svojom obitelji. Roman govori o 16. i 17.06.1942. godine. Te noći uhićeno je oko 13 000 Židova a oko 10 000 Židova bilo je na gradskom stadionu. Tamo su bili danima, ljudi su se „gužvali“ bez uvjeta za preživljavanje bez vode, hrane, toaleta, kreveta... Na stadionu preživjelo je oko 7 000 ljudi. Izmučeni i iscrpljeni trebali su krenuti do logora u kojima su odvajali djecu i žene od muškaraca. Tamo je Sara upoznala djevojčicu Rachel sa kojom je pobegla iz logora uz pomoć policajca koji joj je još se sijećala pomagao da prođe preko ceste. Pred njima bio je dug put do Pariza ali Sara nije odustajala mislila je na svog brata. Kako mu je, je li gladan, žedan, boji li se. Nakon sati i sati hoda Sara i Rachel ugledaju rijeku pokraj koje su bile svježe jagode, maline, kupine... Najele su se i napojile pa su htjele malo prespavati. Kada su se probudile bila je već noć. Krenule su do grada koji je bio u blizini i kucale na vrata, ali svaki put bi začule glas „Odlazite!“ Razočarane ugledale su još jednu kuću, u toj kući živjela je starija žena Jules i njezin suprug Genevieve oni su ih primili u kuću. Znali su da su Židovke, ali nije im smetalo. Sara im je govorila o svom mlađem bratu kako je zaključan u ormari i kako treba do njega u Pariz.² „Moj mali brat Michel. On je još u stanu. U Parizu. Zatvoren je u ormari, u našem skrovištu. On je tamo otkad nas je policija došla tražiti. Mislila sam da sam ga zatvorila na sigurno mjesto. Obećala sam mu da će se vratiti da ga od tamo izvučem“

² De Rosnay, Tatiana. Sarin ključ. Zagreb: Mozaik knjiga, 2011.

Jules joj govori kako su ona i Rachel iz logora trčale u suprotnom smjeru jer se nalaze u Orlensu, gradu kilometrima daleko od Pariza. Nekoliko dana kasnije Rachel je umrla bila je jako bolesna. Jules i Genevieve poslali su Saru u Pariz kod njihovog sina da živi s njim i njegovom obitelji do kraja rata. U međuvremenu Sara je pronašla svog brata mrtvog, bio je malen i nije mogao preživjeti bez hrane i vode toliko dugo. Godine su prolazile. Sara se udala i dobila sina. No stalno je razmišljala o svom bratu da je došla prije možda bi ga spasila mislila je, nije si mogla to oprostiti. Jednog dana doživjela je nesreću zaletjela se u stablo i na licu mjesta umrla. Sin Sare tada je već odrastao, do tada nije shvaćao zašto je njegova majka počinila samoubojstvo.

Novinarka Julia Jarmond otkrila je priču o Sari Starzynski. Priča o Vel'd'Hiv Roundupu Juliji je zauvijek promjenila život kada je doznala što se u cijelini dogodilo mladoj Sari Starzynski.

Zaključak

Iako film Dječak u prugastoj pidžami i roman Sarin ključ nisu istiniti, oni direktno progovaraju o strahotama Drugog svjetskog rata i tragičnim sudbina milijuna nevinih ljudi. "Konačno riješenje" židovskog pitanja najbolji je primjer kako mržnja i prezir mogu zaluditi ljudski um i natjerati ga da čini grozne stvari. Sarin ključ je vrlo moćna i emotivna knjiga o mračnim razdobljima u povijesti Francuske. Također je čudno kako je to sve uzrokovala Francuska, a ne Njemačka. Ja svima preporučujem da pročitaju knjige ili pogledaju filmove jer se takve strahote više ne bi smjele događati, a nažalost ih još uvijek u nekim Zemljama ima. Ovo su jako lako pamtljive priče koje će vas potaknuti na razmišljanje o životu. Mislim da takva mržnja prema bilo kojoj rasi, vjeri ili narodu ne bi smjela postojati. Svi bi trebali biti jednaki.

Literatura

Autor nepoznat. Dječak u prugastoj pidžami: The boy in striped pajamas. 2008.
[\(29.03.2013.\)](http://mojtv.hr/film/8437/djecak-u-prugastoj-pidzami.aspx)

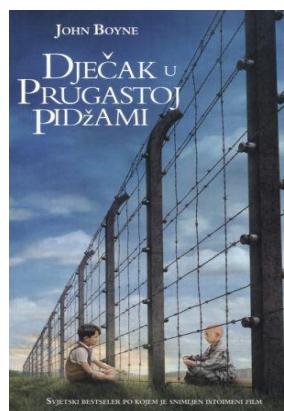
De Rosnay, Tatiana. Sarin ključ. Zagreb: Mozaik knjiga, 2011.

PRILOZI

SLIKA 1. Isječak iz filma Dječak u prugastoj pidžami

SLIKA 2. Naslovna strana knjige Dječak u prugastoj pidžami

SLIKA 3 . Naslovna strana knjige Sarin ključ

